

i Info**Eksamen i IN1140****Introduksjon til språkteknologi**

27. november kl. 14:30 (4 timer)

Tillatte hjelpemidler

Ingen

1 Regulære uttrykk for ord (2 poeng) Hvilket av alternativene kan **ikke** gjenkjennes med det følgende regulære uttrykket: $\sim \dots j \dots t \dots \{1,3\} \$$ **Velg ett alternativ**

- Adjunction
- Adjusting
- Majestic
- Adjective

Maks poeng: 2**2 Regulære uttrykk for enkle aritmetiske uttrykk (6 poeng)**

Skriv ett regulært uttrykk som gjenkjenner følgende klasse av strenger :

- En streng starter med "=" etterfulgt av et aritmetisk uttrykk som bruker heltal, addisjon, subtraksjon, og/eller multiplikasjon. Anta her at heltallet inneholder maksimum fire siffer, og at strenger inneholder maksimum tre aritmetiske operasjoner.

For eksempel strengene " $= 2*3+8-1$ " og " $= 2+1000+120+9$ " skal gjenkjennes av dit regulære uttrykk.**Skriv ditt svar her**

Maks poeng: 6

3 Tokens og types (4 poeng)

Gitt følgende setning (dikt fra André Bjerke):

I landet Miramarmora var Farao på ferie hos farmora og mormora . En morgen klatret mormora til Farao i furua , og s

1. Forklar forskjellen mellom begrepene tokens og types.
2. Gi antall tokens og types i setningen.

Skriv ditt svar her...

Maks poeng: 4

4 Trigram (5 poeng)

Hvor mange trigram forekommer i teksten under?

<s> Bjelleklang bjelleklang over skog og hei </s>

<s> Hør på bjellens muntre klang når Blakken drar i vei </s>

Velg ett alternativ

- 14
- 10
- 16
- 12

Maks poeng: 5

5 Estimering av sannsynlighet (5 poeng)

Ta for deg ett av trigrammene fra forrige oppgave og vis hvordan det kan brukes til å beregne sannsynligheten for et ord gitt de to foregående ordene i en trigrammodell.

Skriv ditt svar her...

Maks poeng: 5

6 Ordklasser (10 poeng)

Her skal vi jobbe med følgende setning:

Underholdende og sofistikert . Herman tok Norge med storm .

Gitt ordklassene i Tabell 1 under, tildel ordklasser til alle ordene i setningen. Du må velge ett alternativ for hvert ord.

NOUN	Substantiv
ADJ	Adjektiv
VERB	Verb
PROPN	Egennavn
PREP	Preposisjon
CONJ	Konjunksjon
SUBJ	Subjunksjon
ADV	Adverb
DET	Determinativ
PUNCT	Tegnsetting

Finn de som passer sammen

	ADJ	PREP	PROPN	PUNKT	VERB	SUBJ	ADV	CONJ	N
sofistikert	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tok	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Underholdende	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Herman	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Norge	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
og	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
storm	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
med	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Maks poeng: 10

7 Ordklassetagging (6 poeng)

Gitt at vi har trent en ordklassetagger. Det finnes to stragier for å evaluere en slik modell: Ekstrinsisk og intrinsisk evaluering.

Forklar forskjellen mellom disse to strategiene.

Skriv ditt svar her...

Maks poeng: 6

8 Grammatikk (10 poeng)

Anta følgende kontekstfrie grammatikk:

S -> NP VP
 NP -> NP PP
 VP -> V2 NP
 VP -> V1
 PP -> P NP
 NP -> *Rudolf, Nissen, nissen, gavene, sleden, grøten*
 V1 -> *sov, danset*
 V2 -> *trakk, spiste*
 P -> *med*

Grammatikken over er ikke en komplett grammatikk for norsk. For hver av setningene under, ta stilling til om de gis en analyse av grammatikken.

	JA	NEI
Rudolf spiste med nissen	☐	☐
Nissen spiste gavene	☐	☐
Nissen danset med Rudolf	☐	☐
Nissen med gavene sov	☐	☐
Rudolf danset	☐	☐

Maks poeng: 10

9 Rekursjon (5 poeng)

Er grammatikken i forrige oppgave rekursiv? Hvis ja, forklar hvorfor. Hvis nei, gi et eksempel på en rekursiv regel.

Skriv ditt svar her...

Maks poeng: 5

10 Konstituentter (5 poeng)

Vi ønsker å avgjøre hvorvidt *sleden* er en konstituent i setningen *Rudolf trakk sleden*. Beskriv minst to konstituenttester og vis hvordan de kan brukes for å hjelpe oss med å avgjøre om *sleden* er en konstituent.

Skriv ditt svar her...

Maks poeng: 5

11 Utvidelse av grammatikk (5 poeng)

Du skal nå utvide grammatikken slik at den kan håndtere setninger som *Rudolf tror at nissen sov* og *Rudolf tror at nissen spiste grøten*. Hvilke regler må du legge til den opprinnelige grammatikken for å kunne analysere disse setningene?

Skriv ditt svar her...

Maks poeng: 5

12 Naive Bayes klassifisering (10 poeng)

I denne oppgaven har vi et lite utvalg ord fra film-anmeldelser som hører til klassene *positiv* eller *negativ*.

1. god, fantastisk, morsom (<i>POS</i>) 2. teit, morsom, gøy (<i>POS</i>) 3. dårlig, kjedelig, morsom (<i>NEG</i>) 4. dårlig, kjedelig (<i>NEG</i>) 5. dårlig, teit, kjedelig (<i>NEG</i>)

Gitt et nytt test-dokumentet D som inneholder følgende ord: **god, teit, fantastisk**, bruk Naive Bayes-formelen under til å klassifisere test-dokumentet D.

$$\hat{b} = \underset{b \in B}{\operatorname{argmax}} P(b) \prod_{j=1}^n P(v_j|b)$$

Her skal du:

- Regne ut sannsynlighetene for de forskjellige ordene. Du trenger bare å regne ut for ordene i test-dokumentet. **Ikke** bruk glatting.
- Regne ut hvilken verdi som er størst. Blir dokumentet klassifisert som *positiv* eller *negativ*?

Skriv ditt svar her...

Maks poeng: 10

13 Leksikale relasjoner

Hvilken semantisk relasjon holder mellom følgende ord-par? NB! Her får du poeng for riktig svar, men ikke negative poeng for feil svar.

	synonymi	meronymi	hyponymi	antonymi
fot -- tå	☐	☐	☐	☐
pen -- vakker	☐	☐	☐	☐
singel -- gift	☐	☐	☐	☐
sommerfugl -- insekt	☐	☐	☐	☐
demokrati -- folkestyre	☐	☐	☐	☐
inne -- ute	☐	☐	☐	☐

Maks poeng: 3

14 Semantiske roller (8 poeng)

Gi en kort beskrivelse av hva som kjennetegner de følgende semantiske rollene og illustrer svaret ditt med minst ett eksempel for hver rolle.

- EXPERIENCER
- AGENT
- PATIENT
- INSTRUMENT

Skriv ditt svar her...

Maks poeng: 8

15 Named Entity Recognition (11 poeng)

Den vanligste måten å løse Named Entity Recognition på er ved ord-for-ord klassifisering, så kalt BIO klassifisering.

Anta følgende setning:

Thorbjørn Egner ble født 12.12.1912 i Norge på Kampen i Oslo

Angi riktig BIO klassifisering med riktig kategori for hvert ord i setningen. Her opererer vi med følgende kategori: PER (person), ORG (organisasjon), LOC (location), DT (dato), GPE (geopolitical entity).

Finn de som passer sammen

	O	B_PER	I_PER	B_ORG	I_ORG	B_LOC	I_LOC	B_DT	I_DT
Thorbjørn	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Egner	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ble	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
født	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12.12.1912	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Norge	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
på	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kampen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Oslo	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Maks poeng: 11

16 Dialogsystemer (2 poeng)

Vi har sett på to hovedeksempler av dialogsystemer: oppgaveorienterte dialogagenter og chatbots.

For å kunne utvikle slike systemer må vi først forstå hvilke egenskaper av menneskelige samtaler kan være utfordrende å automatisere.

Gi eksempler på to slike egenskaper, og forklar hvorfor de er utfordrende.

Skriv ditt svar her...

Maks poeng: 2

